

ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1958

Vyhlášené: 30.12.1958 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1995 do: 31.12.2003

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

91

Vyhláška predsedu vlády

z 28. decembra 1958,

**ktorou sa uverejňuje opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a
vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov**

Predseda vlády vyhlasuje podľa § 63 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov pripojené opatrenie Ústrednej rady odborov z 22. decembra 1958 o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov vydané so súhlasom vlády Československej republiky.

Široký v. r.

**Opatrenie Ústrednej rady odborov z 22. decembra 1958 o organizácii a vykonávaní
nemocenského poistenia zamestnancov**

Ústredná rada odborov ustanovuje so súhlasom vlády Československej republiky podľa § 63 ods. 1 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov (ďalej len „zákon“):

**Prvá časť
Úvodné ustanovenia**

§ 1

Nemocenské poistenie zamestnancov a občanov postavených im v tomto poistení na roveň (ďalej len „nemocenské poistenie“) sa vykonáva v závodoch a na príslušných orgánoch nemocenského poistenia (ďalej len „príslušný orgán“).

§ 5

(1) Závodom sa na účely nemocenského poistenia rozumie zamestnávateľ, ktorý má viac než 20 zamestnancov. Závodom sa rozumie aj zamestnávateľ, ktorý má menej zamestnancov, ak evidenciu miezd vedie pre neho iná organizácia.

(2) Zamestnávateľia neuvedení v odseku 1 sa na účely nemocenského poistenia považujú za malé závody.

(3) Pri zmene počtu zamestnancov nad počet uvedený v odseku 1 alebo pod tento počet, pokladá sa malý závod za závod alebo závod za malý závod až za obdobie kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom taká zmena nastala. Pri takej zmene na prechodnú dobu nepresahujúcu tri kalendárne mesiace, môže príslušný orgán určiť, kto bude po túto dobu vykonávať nemocenské poistenie zamestnancov takého závodu (malého závodu).

§ 6

(1) V závode sa vykonáva, pokiaľ osobitné predpisy neustanovujú inak, nemocenské poistenie

- a) zamestnancov závodu, nech už pracujú v závode alebo na vysunutom pracovisku alebo boli vyslaní na prácu mimo závodu,
- b) zamestnancov závodu, ktorí nevykonávajú prácu pre nemoc alebo z iného dôvodu, pokiaľ pracovný pomer k závodu trvá,
- c) bývalých zamestnancov závodu, pokiaľ podľa platných predpisov sú ešte oprávnení požadovať dávky nemocenského poistenia zo svojho poistenia v závode,
- d) rodinných príslušníkov zamestnancov uvedených pod písm. a) až c) (§ 41 zákona).

(2) Nemocenské poistenie zamestnancov malých závodov (§ 5 ods. 2) a iných občanov, poistenie ktorých nemožno vykonávať v žiadnom závode, sa vykonáva v príslušných orgánoch; pritom platia odchýlky určené v šiestej časti.

**Druhá časť
Orgány nemocenského poistenia a ich úlohy**

§ 11

Spoločné ustanovenia o orgánoch nemocenského poistenia

Tretia časť**Úlohy závodu pri vykonávaní nemocenského poistenia****§ 12****Úlohy a zodpovednosť závodu**

(1) Administratívne úlohy spojené s vykonávaním nemocenského poistenia v závodoch a s hospodárením jeho prostriedkami včítane výplaty peňažných dávok obstaráva závod (§ 5 ods. 1).

(2) Pri plnení svojich úloh podľa odseku 1 je závod povinný sa starať o prostriedky nemocenského poistenia rovnako ako o prostriedky vlastné.

(3) Vedúci závodu je osobne zodpovedný za plnenie úloh uvedených v predchádzajúcich odsekoch.

(4) Náklady vzniknuté závodu pri obstarávaní úloh pre nemocenské poistenie sú súčasťou vlastných nákladov závodu a neposkytuje sa za ne náhrada z prostriedkov nemocenského poistenia.

(5) Závod je povinný nahradiť škodu, ktorú spôsobil štátu (nemocenskému poisteniu) porušením alebo zanedbaním povinností určených v tejto časti opatrenia alebo iným svojím nesprávnym postupom.

(6) Ak nemá závod podľa organizačných predpisov, ktoré preň platia, potrebné oprávnenia, aby mohol plniť úlohy pre nemocenské poistenie, plní ich za neho organizačná zložka, ktorá je na to povolaná podľa príslušných predpisov; pritom pre túto zložku a pre jej vedúceho platia obdobne ustanovenia predchádzajúcich odsekov.

(7) Ak zanikne závod, v ktorom sa vykonávalo poistenie, je jeho vedúci, prípadne právny nástupca závodu alebo ten, kto je poverený likvidáciou závodu, povinný zariadiť všetko potrebné, aby zamestnancom, ktorí ku dňu zániku závodu majú nárok na dávky, sa mohli tieto dávky vyplatiť alebo ďalej vyplácať. Ak nemôže sám bez meškania zaslať doklady a záznamy potrebné na posúdenie nárokov na dávky, prípadne pre ďalšiu výplatu dávok závodu alebo orgánu, ktorý prevezme vykonávanie poistenia týchto zamestnancov, odovzdá ich bez meškania na ďalšie opatrenie orgánu nemocenského poistenia príslušnému podľa doterajšieho sídla závodu.

§ 13**Register závodov, v ktorých sa vykonáva poistenie**

(1) Závod je povinný sa prihlásiť na predpísanom tlačive na zápis do registra závodov príslušného orgánu nemocenského poistenia; prihlášku je závod povinný podať najneskoršie do 7 dní odo dňa, keď vznikol alebo keď sa stal závodom v zmysle § 5 ods. 1.

(2) Závod, jeho právny nástupca alebo ten, kto je poverený likvidáciou závodu, je povinný odhlásiť sa na predpísanom tlačive z registra závodov najneskoršie do 7 dní odo dňa zániku závodu alebo odo dňa, keď závod prestal byť závodom v zmysle § 5 ods. 1.

(3) Závod je ďalej povinný hlásiť do 7 dní každú zmenu svojho názvu, sídla, zmenu dňa, ktorý je v závode určený pre výplatu mzdy, prípadne zmenu oprávnení na plnenie úloh pre nemocenské poistenie.

§ 14**Evidencia o zamestnancoch**

(1) Evidencia, ktorú závod vedie o zamestnancoch, slúži aj nemocenskému poisteniu a musí obsahovať tiež tieto údaje:

- a) meno, priezvisko a ďalšie osobné dáta zamestnanca a začiatok, prípadne koniec jeho pracovného pomeru;
- b) príjem zamestnanca za jednotlivé mzdové (výplatné) obdobia a jednotlivé zložky započítateľného zárobku pre určenie peňažných dávok nemocenského poistenia;
- c) mená a osobné dáta nezaopatrených detí, na ktoré sa zamestnancovi podľa platných predpisov poskytujú rodinné prídavky;
- e) dobu pracovnej neschopnosti zamestnanca pre nemoc (úraz) alebo materstvo;
- f) dobu výkonu vojenskej alebo civilnej služby zamestnanca;
- g) vyplatené dávky nemocenského poistenia a povolenie kúpeľnej starostlivosti;
- h) neospravedlnené pracovné dni (smeny) zamestnanca;
- ch) záznam, či zamestnanec berie dôchodok, aký druh dôchodku a v akej výške, a iné údaje potrebné pre vykonávanie dôchodkového zabezpečenia.

(2) Zamestnanec je povinný oznámiť závodu údaje potrebné na vedenie tejto evidencie, prípadne predložiť o nich potrebné doklady.

§ 15**Účtovná a štatistická evidencia**

(1) Závod je povinný viesť predpísanú účtovnú a štatistickú evidenciu o nemocenskom poistení.

(2) Závod je povinný predkladať v určených lehotách predpísané zúčtovanie o hospodárení s prostriedkami nemocenského poistenia v závode.

§ 18**Kontrolné oprávnenia príslušných orgánov**

(1) Závod je povinný zariadiť, aby splnomocneným zástupcom príslušných orgánov vykonávajúcich a spravujúcich nemocenské poistenie boli v závode kedykoľvek v pracovnom čase prístupné všetky záznamy a doklady potrebné na zistenie správnosti výpočtu poistného a výplaty dávok nemocenského poistenia a aby títo zástupcovia mohli konať vyšetrenia potrebné pre vykonávanie poistenia a pre uplatňovanie nárokov na náhradu vyplatených dávok a na náhradu škody.

(2) Splnomocnení zástupcovia sú povinní zachovávať štátne, hospodárske a služobné tajomstvo. Povinnosť zachovávať tajomstvá trvá aj po skončení splnomocnenia.

Štvrtá časť**Hospodárenie s prostriedkami nemocenského poistenia****§ 19****Správa prostriedkov nemocenského poistenia**

(1) Prostriedky určené na vykonávanie nemocenského poistenia spravujú príslušné orgány.

(2) Závod vykazuje prostriedky nemocenského poistenia oddelene od vlastných prostriedkov závodu.

(3) Prostriedky nemocenského poistenia nemožno použiť na iné účely než na účely nemocenského poistenia.

§ 29

Výkaz nedoplatkov poistného

(1) Pohľadávky na poistnom včítane jeho príslušenstva a na penále môže príslušný orgán vykázat závodu výkazom nedoplatkov poistného. Príslušenstvom poistného sú náklady vymáhania poistného.

(2) Vo výkaze nedoplatkov poistného sa uvádzajú nedoplatky podľa stavu účtu závodu k určitému dňu. Tento stav vyplýva zo súm, ktoré závod sám vykázal (§ 25 ods. 1 a § 26 ods. 1), zo súm, ktoré mu boli platobným výmerom predpísané, z penále a z príslušenstva po odpočítaní vykonaných platieb. Výkaz nedoplatkov musí obsahovať označenie príslušného orgánu, ktorý výkaz vydáva, označenie závodu, ktorému sa nedoplatky poistného vykazujú, dlžnú sumu a deň, ku ktorému bola zistená, prípadné penále a príslušenstvo, ktoré má byť zaplatené s vykazaným nedoplatkom, ako aj dátum a podpis oprávnených zástupcov orgánu, ktorý výkaz vydáva. Výkaz nedoplatkov sa doručuje rovnakým spôsobom ako rozhodnutie.

§ 30

Vykonateľnosť

Platobný výmer na pohľadávky podľa predchádzajúcich ustanovení je vykonateľný bezo zreteľa na právoplatnosť, ak od jeho doručenia uplynulo 15 dní; výkaz nedoplatkov poistného je vykonateľný, len čo sa doručil. Doložku vykonateľnosti pripojí krajská správa nemocenského poistenia.

Vymáhanie poistného

§ 31

(1) Vykonateľný platobný výmer alebo vykonateľný výkaz nedoplatkov poistného je právoplatným dokladom pre vydanie príkazu na vybranie.

(2) Podľa príkazu na vybranie vydaného príslušným orgánom nemocenského poistenia prevedie peňažný ústav z účtu závodu na účet príslušného orgánu nemocenského poistenia prostriedky na úhradu nezaplateného poistného a penále až do výšky doloženej vykonateľným platobným výmerom alebo vykonateľným výkazom nedoplatkov poistného. Úhrada sa vykoná podľa predpisov o príkazoch na vybranie; úhrada nezaplateného poistného má pritom povahu úhrady na mzdy a platy.

§ 32

Na základe vykonateľného platobného výmeru alebo vykonateľného výkazu nedoplatkov poistného možno nezaplatené poistné s príslušenstvom a penále vymáhať súdnou alebo správnu exekúciou.

Piata časť
Konanie vo veciach nemocenského poistenia

Prvý oddiel
Konanie v dávkových veciach

§ 35
Predmet dávkového konania

(1) Predmetom dávkového konania je rozhodovanie o peňažných dávkach nemocenského poistenia a o prídavkoch na deti (ďalej len „dávky“).

(2) Rozhodovanie o kúpeľnej starostlivosti upravujú osobitné predpisy.

(3) Rozhodovanie o tom, či je zamestnanec neschopný práce, prislúcha orgánom štátnej zdravotníckej správy a platia pre ne osobitné predpisy.

§ 36
Uplatnenie nároku

(1) Nárok na dávky sa uplatňuje v útvare alebo u pracovníka určeného závozom.

(2) Zamestnanec je oprávnený uplatniť nárok na dávky pre seba i svojich rodinných príslušníkov. Rodinný príslušník, prípadne iný oprávnený môže sám uplatniť nárok na dávky, ktoré mu podľa predpisov o dávkach priamo náležia.

(3) Podrobnosti o tom, ako sa uplatňuje nárok na dávky, určujú predpisy o dávkach.
Rozhodovanie o dávke

§ 37

Rozhodnutie príslušného orgánu o dávke sa oznamuje doručením jeho písomného vyhotovenia takisto závodu, ktorý ho vykoná.

§ 38

(1) Konanie o vrátenie preplatku na dávke spôsobeného zavinením príjemcu tejto dávky⁶⁾ sa začína na návrh závodu, ktorý dávku vyplatil, alebo z podnetu príslušného orgánu; účastníkom tohto konania je aj závod.

(2) V rozhodnutí o povinnosti vrátiť preplatok na dávke sa určí, že príjemca dávky je povinný uhradiť ho tomu, kto dávku vyplatil. O vrátenú alebo vydobytú sumu preplatku zníži závod príslušný druh dávky v najbližšom výkaze dávok (výkaze poistného a dávok), ak ju už sám pred tým sám neuhradil [§ 25 ods. 3 a § 26 ods. 4 písm. b)].

Opravné konanie

§ 39

(1) Zamestnanec sa môže odvolať proti písomnému rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o dávke pre neho alebo pre jeho rodinných príslušníkov; to isté platí aj pre rozhodnutie o vrátení dávky.

(2) Taktiež sa môže odvolať rodinný príslušník zamestnanca alebo iný oprávnený, ak ide o nárok na dávku, ktorý môže sám uplatniť.

(3) V konaní o povinnosti vrátiť neprávom poskytnutú alebo vyplatenú dávku sa môže odvolať aj závod, ktorému sa má dávka vrátiť, ak sa návrhu na vrátenie preplatku úplne nevyhovelo.

(4) Odvolanie podané proti rozhodnutiu, ktorým sa dávka odňala alebo znížila alebo ktorým sa zastavila jej výplata, nemá odkladný účinok.

Druhý oddiel **Konanie v iných veciach než dávkových**

§ 43

(1) Konaním v iných veciach než dávkových sa rozumie konanie o vzniku, trvaní alebo zániku poistenia (poistného pomeru), o druhu poistného pomeru a o iných otázkach poistného pomeru v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom, prirážke k poistnému a o penále.

(2) Rozhodnutie podľa predchádzajúceho odseku sa doručuje občanom a organizáciám, k torých sa priamo dotýka. Rozhodnutie vo veciach poistného pomeru sa doručuje vždy ako občanovi, o ktorého pomer ide, tak i závodu, pre ktorý je alebo bol činný, prípadne v ktorom by sa malo vykonávať jeho poistenie. Rozhodnutie o prirážke k poistnému sa oznamuje tiež orgánu, ktorý rozhodol o nedostatkoch, z dôvodov ktorých sa prirážka ukladá.

Tretí oddiel **Spoločné ustanovenia o konaní**

§ 45

Na žiadosť sa účastníkovi konania prizná z prostriedkov nemocenského poistenia [§ 20 ods. 2 písm. e)] náhrada jeho nevyhnutných hotových výdavkov včítane náhrady ušlého zárobku a cestovného s výnimkou miestnej dopravy, ak súvisia s osobnou účasťou na rokovaní, na ktoré účastníka vyzval príslušný orgán, a ak sa jeho žiadosti aspoň sčasti vyhovel.

Šiesta časť **Vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov**

§ 48

Platnosť predpisov

Pre vykonávanie nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov platia ustanovenia tohto opatrenia s odchýlkami určenými v tejto časti. Neplatia však pre ne ustanovenia § 12 ods. 1 až 4, § 13 a §§ 15 až 17.

§ 49

Pri vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov plní príslušný orgán primerane aj úlohy, ktoré inak majú pri vykonávaní poistenia závody.

§ 50

Ohlášky na poistenie

(1) Malý závod nepodáva prihlášky, odhlášky a hlásenia zmien do registra závodov. Konanie vo veciach nemocenského poistenia pracovníkov malých závodov

§ 53

Pre konanie vo veciach nemocenského poistenia zamestnancov malých závodov platia primerane ustanovenia piatej časti. Nárok na dávky sa však uplatňuje priamo na príslušnom orgáne.

§ 54

Ustanovenia tejto časti platia primerane pre vykonávanie nemocenského poistenia občanov, u ktorých nie je daná príslušnosť orgánu nemocenského poistenia podľa sídla závodu ani podľa sídla malého závodu. Príslušný je tu orgán nemocenského poistenia, v ktorého obvode má taký občan bydlisko.

Siedma časť**Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia****§ 55**

Pri exekúcii na dávky, pokiaľ je podľa povahy veci prípustná, sa u zamestnancov závodov (§ 5 ods. 1) za poddlžníka považuje závod.

§ 59

(1) Vo veciach nemocenského poistenia, v ktorých sa konanie začalo pred 1. januárom 1959, prechádza ďalšie konanie a rozhodovanie 1. januárom 1959 na orgány kompetentné podľa tohto opatrenia. Do konaní vedených vo veciach nemocenského poistenia pred súdmi vstupujú od 1. januára 1959 namiesto ústredných výborov odborových sväzov príslušné krajské odborové rady.

(2) Rozhodnutia a úpravy vykonané v zhode s ustanoveniami tohto opatrenia pred 1. januárom 1959 sa považujú za vykonané podľa tohto opatrenia.

§ 60

Zrušuje sa opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov uverejnené vyhláškou predsedu vlády č. 100/1953 Zb. v znení vyhlášky č. 65/1955 Zb.; taktiež sa zrušujú predpisy podľa neho vydané, pokiaľ odporujú úprave obsiahnutej v predchádzajúcich ustanoveniach.

§ 61

Toto opatrenie nadobúda účinnosť 1. januárom 1959.

Čl. III**Prechodné ustanovenia**

(1) Ustanovenia tohto opatrenia o opravnom konaní v dávkových veciach nemocenského poistenia (§§ 39 až 42) platia i pre konanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam odborových orgánov v dávkových veciach vydaným pred 1. januárom 1961, o ktorých do tohto dňa sa nerozhodlo. Ak sa však opravný prostriedok proti rozhodnutiam odborového orgánu pred 1. januárom 1961 už predložil krajskému výboru odborového sväzu, rozhodne o ňom tento krajský výbor.

(2) Rozhodnutia a úpravy vykonané pred 1. januárom 1961 v zhode s ustanoveniami tohto opatrenia považujú sa za vykonané podľa tohto opatrenia.

Čl. II

1. Vykazovanie, zúčtovanie a úhrada dávok a poistného sa uskutočňuje podľa tohto opatrenia začínajúc dávkami a poistným zúčtovanými v zúčtovacej a výplatnej listine za mesiac január 1967.
2. Ustanovenie § 27 o prirážke k poistnému v znení tohto opatrenia sa použije prvý raz pre prirážku k poistnému za mesiac január 1967.

Čl. II

Vo veciach nemocenského poistenia, v ktorých sa konanie začalo pred 1. januárom 1969, prechádza ďalšie konanie a rozhodovanie 1. januárom 1969 na orgány príslušné podľa tohto opatrenia. Ustanovenia nového znenia piatej časti (§ 34 až 47) a § 53 opatrenia platia od 1. januára 1969 aj pre konania začaté pred týmto dňom, ak sa v nich do 31. decembra 1968 právoplatne nerozhodlo.

Predseda Ústrednej rady odborov:

Zupka v. r.

- 1) § 3 ods. 2 zákona č. 156/1989 Zb. o odvodoch do štátneho rozpočtu.
- 2) § 8 ods. 2 zákona č. 157/1989 Zb. o dôchodkovej dani.
- 3) § 9 ods. 3 zákona č. 172/1988 Zb. o poľnohospodárskej dani.
- 4) § 58 zákona č. 54/1956 Zb. v znení zákona č. 180/1990 Zb.
- 5) § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 6) § 48 ods. 2 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov.

